

Zásady sudcovskej etiky – vyhodnotenie zaslaných pripomienok

Oslovených subjektov **64**

Z toho:

Pripomienky zaslali **62**

Pripomienky nezaslali **2**

Zo zaslaných pripomienok:

Oslovené subjekty, ktoré nemali pripomienky k predloženému návrhu **46**

Oslovené subjekty, ktoré zaslali k predloženému návrhu pripomienky **12**

**Oslovené subjekty, ktoré sa priklonili k návrhu individuálne predloženému
JUDr. Elenou Berthotyoyou PhD** **4**

Pripomienkujúci mimo sudcovských samospráv **6**

Č.	Subjekt	Pripomienka
Oslovené subjekty, ktoré nemali pripomienky k predloženému návrhu		
1	Sudcovská rada KS Banská Bystrica	Súhlasí bez pripomienok
2	Sudcovská rada KS Žilina	Súhlasí bez pripomienok
3	Sudcovská rada KS Nitra	Sudcovská rada na Krajskom súde v Nitre na svojom zasadnutí konanom dňa 1. decembra 2015 ohľadne návrhu „Zásad sudcovskej etiky“ sa vyjadruje v tom smere, že zotrváme na našom pôvodnom stanovisku, ktoré sme už v minulosti oznámili. Navrhujeme prijať „Zásady sudcovskej etiky“ a nie rozpracovaný a podrobný sudcovský kódex, pretože

		vychádzame z platnej a účinnej Ústavy Slovenskej republiky.
4	Sudcovská rada KS Trenčín	Súhlasí bez pripomienok
5	Sudcovská rada OS Bratislava III	Súhlasí bez pripomienok
6	Sudcovská rada OS Bratislava I	Súhlasí bez pripomienok
7	Sudcovská rada OS Prievidza	Súhlasí bez pripomienok
8	Sudcovská rada OS Komárno	Súhlasí bez pripomienok
9	Sudcovská rada OS Košice –okolie	Súhlasí bez pripomienok
10	Sudcovská rada OS Košice II	Súhlasí bez pripomienok
11	Sudcovská rada OS Stará Ľubovňa	Súhlasí bez pripomienok
12	Sudcovská rada OS Poprad	Súhlasí bez pripomienok
13	Sudcovská rada OS Bardejov	Súhlasí bez pripomienok
14	Sudcovská rada OS Humenné	Súhlasí bez pripomienok
15	Sudcovská rada OS Galanta	Súhlasí bez pripomienok
16	Sudcovská rada OS Partizánske	Súhlasí bez pripomienok
17	Sudcovská rada OS Nové Zámky	Súhlasí bez pripomienok
18	Sudcovská rada OS Banská Bystrica	Súhlasí bez pripomienok
19	Sudcovská rada OS Žilina	Súhlasí bez pripomienok
20	Sudcovská rada OS Martin	Súhlasí bez pripomienok
21	Sudcovská rada OS Malacky	Súhlasí bez pripomienok

22	Sudcovská rada OS Pezinok	Súhlasí bez pripomienok
23	Sudcovská rada OS Žiar nad Hronom	Súhlasí bez pripomienok
24	Sudcovská rada OS Zvolen	Súhlasí bez pripomienok
25	Sudcovská rada OS Lučenec	Súhlasí bez pripomienok
26	Sudcovská rada OS Vranov nad Topľou	Súhlasí bez pripomienok
27	Sudcovská rada OS Prešov	Súhlasí bez pripomienok
28	Sudcovská rada OS Levice	<p>Sudcovská rada pri Okresnom súde Levice na svojom zasadnutí dňa 08.12.2015 prerokovala Návrh zásad sudcovskej etiky spracovaný Súdnu radou Slovenskej republiky a zaoberala sa aj s ostatnými dostupnými návrhmi a pripomienkami. Návrh zásad Súdnej rady SR považuje za dostatočne svojim obsahom vystihujúci účel, na ktorý má etický kódex slúžiť. Jasne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco poníma úpravu tak osobnostných kvalít ako aj profesionálneho správania sa sudcu, ktoré sú potrebné pri výkone jeho povolania. Navrhuje, aby bol prijatý tento návrh.</p> <p>Súhlasí bez pripomienok</p>
29	OS Veľký Krtíš plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
30	OS Trebišov plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
31	OS Topoľčany plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
32	OS Dunajská Streda plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
33	OS Námestovo plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
34	OS Ružomberok plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
35	OS Skalica plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
36	OS Revúca plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
37	OS Dolný Kubín	Súhlasí bez pripomienok

	plénum sudcov	
38	Sudcovská rada OS Kežmarok	Súhlasí bez pripomienok
39	OS Senica plénum sudcov	Súhlasí bez pripomienok
40	OS Liptovský Mikuláš plénum sudcov	Plénum sudcov Okresného súdu Liptovský Mikuláš s pôsobnosťou sudcovskej rady sa pripája k návrhu Zásad sudcovskej etiky vypracovaných Súdnou radou Slovenskej republiky. Súhlasí bez pripomienok
41	OS Piešťany plénum sudcov	Berie na vedomie
42	OS Malacky plénum sudcov	Bez pripomienok
43	Sudcovská rada OS Bratislava II	Bez pripomienok
44	OS Nové Mesto nad Váhom plénum sudcov	Uvedomujú si, že garantom dodržiavania zásad sudcovskej etiky budú samotní sudcovia a preto po prijatí zásad sa zaväzujú ich dobrovoľne akceptovať, aplikovať, dodržiavať v pracovnom a súkromnom živote.
45	OS Bánovce nad Bebravou plénum sudcov	Bez pripomienok
46	Sudcovská rada OS Bratislava IV	Bez pripomienok
Oslovené subjekty, ktoré zaslali k predloženému návrhu pripomienky		
47	Sudcovská rada OS Rimavská Sobota	Čo do úpravy samotných etických pravidiel nemožno nič zásadné vytknúť ani jednému z predložených návrhov. Čo sa však týka mechanizmu kontroly dodržiavania pravidiel sudcovskej etiky, sudcovská rada sa prikláňa k modelu prezentovaného v návrhu predsedníčky Súdnej rady SR JUDr. Jany Bajánkovej. Zverenie konzultačných a rozhodovacích právomocí orgánom sudcovskej samosprávy (primárne zrejme sudcovským radám) sa javí byť efektívnejším riešením, najmä v prípade preventívnej konzultácie spornej situácie, ktorá často nestrpí odklad.
48	Sudcovská rada KS Bratislava	Sudcovská rada vo svojom predchádzajúcom stanovisku zo dňa 29.05.2015 k téme sudcovskej etiky zaujala názor, že kodifikované znenie zásad sudcovskej etiky by malo obsahovať aj konkrétne interpretačné a aplikačné pravidlá, ktoré by slúžili jednak ako príručka pre sudcov, ale aj ako prostriedok pre priblíženie práce sudcu a jeho postavenia v spoločnosti pre širokú odbornú a laickú verejnosť. Sudcovská rada sa domnieva, že predložený návrh by obohatilo bližšie zadefinovanie niektorých kľúčových pojmov profesijnej etiky, ktoré sú v časti II. návrhu vymenované medzi základnými hodnotami sudcovskej práce. Je toho názoru,

		<p>že hoci návrh v časti III. uvádza niektoré aplikačné pravidlá vyplývajúce zo všeobecných zásad etického správania sudcu, ich rozpracovanie sa javí ako príliš strohé a nepokrývajúce všetky etické aspekty vzťahu sudcu k svojej profesii a jeho pôsobenia a vystupovania vo verejnom živote i v súkromí.</p> <p>Vzhľadom na uvedené sudcovská rada nezaujala stanovisko k jednotlivým bodom predloženého návrhu.</p> <p>Pokiaľ ide o individuálny návrh zásad sudcovej etiky vypracovaný členkou Súdnej rady SR JUDr. Elenou Berthotyovou PhD., ktorý bol zaslaný sudcovej rade dňa 02.12.2015 bez sprievodného listu a výzvy na jeho prerokovanie, sudcovská rada vzala tento materiál na vedomie bez zaujatia osobitného stanoviska.</p>
49	Sudcovská rada KS Košice	<p>Sudcovská rada Krajského súdu v Košiciach navrhuje Súdnej rade SR schváliť návrh zásad vypustením navrhovaného článku III. o pravidlách etického správania sa sudcu z dôvodov zahrnutých do pripomienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť tohto uznesenia.</p> <p>K predloženým zásadám sudcovej etiky máme jedinú výhradu k navrhovanému čl. III. – Pravidlá etického správania sa sudcu vyplývajúce zo všeobecných zásad.</p> <p>Stotožňujeme sa s preambulou, so všeobecnou časťou (I.), všeobecnými zásadami (II.), zárukami dodržiavania zásad sudcovej etiky (IV.), zodpovednosť za porušenie zásad a konzultačná činnosť (V.) záverečným ustanovením (VI.).</p> <p>Nesúhlas s čl. III. (t.j. navrhované pravidlá etického správania sa sudcu vyplývajúce zo všeobecných zásad) odôvodňujeme dvoma podstatnými okolnosťami.</p> <p>1/ Zakotvenie čl. III. v navrhovanom znení do zásad sudcovej etiky výrazne naznačuje reálnu možnosť protiústavnosti rozhodovania súdnej rady nerešpektovaním ústavnej kompetencie podľa čl. 141a ods.4 písm.j/ (vydávať zásady sudcovej etiky v spolupráci s orgánmi sudcovej samosprávy).</p> <p>a/ Obsahove ide o duplicitnú úpravu zásad, ktorá vyplýva zo záverečného ustanovenia (čl. VI) upravujúce interpretáciu a aplikáciu zásad vychádzajúc z vymenovaných dokumentov, ktoré upravujú pravidlá etického správania sa sudcov.</p> <p>Ad 1/ Z čl. 2 ods.2 Ústavy SR vyplýva ústavný príkaz pre všetky orgány verejnej moci, že ústavou určený rozsah právomoci nemôže prekročiť, takže môže konať len to, čo mu ústava dovoľuje. Nesmie a nemôže konať mimo ústavou určeného rozsahu kompetencií (porovnaj I. ÚS 3/98).</p> <p>Ide o zásadu „čo nie je dovolené, je zakázané“ vzťahujúceho sa na orgány verejnej moci, na základe čoho je upravený ústavný príkaz konať iba v medziach svojej výslovne priznanej právomoci. Kompetencia musí byť teda v zákone výslovne určená (nemôže byť implikovaná v právnej norme, t.j. nemôže vyplývať z ustanovenia zákona), čím</p>

sa zabezpečuje dôsledné rešpektovanie princípu právnej istoty (**vid'. PL ÚS 36/95**).

V materiálnom právnom štáte je prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia ústavy metóda doslovného výkladu. Len ak sa nedá interpretácia a aplikácia ústavy uskutočniť prostredníctvom doslovného výkladu ústavného textu, je prípustný extenzívny alebo reštriktívny výklad (**vid'. PL ÚS 9/04**). Výklad ústavy a ústavných zákonov je nutné podávať striktné právne, bez politicky motivovaného sporu (**II. ÚS 31/97**).

Základom interpretácie je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácie jej obsahu. Platí teda, že ak je normatívny text dostatočne zrejmy, uplatňuje sa doslovný výklad, lebo zrejmy text neumožňuje (nepripúšťa) uplatňovať extenzívny resp. reštriktívny výklad.

Novela ústavy (ústavný zákon účinný od 1.9.2014) do pôsobnosti súdnej rady zahrnula aj oprávnenie vydávať zásady sudcovskej etiky v spolupráci s orgánmi sudcovskej samosprávy (čl. 141a ods.5 písm.j/ ústavy). Tento gramatický text „vydávať zásady sudcovskej etiky“ je z gramatického hľadiska jednoznačný (dostatočne zrejmy). Upravuje oprávnenie súdnej rady vydávať zásady sudcovskej etiky a nie etický kódex. Slovo (pojem) zásada je zhodné s pojmom princíp, základ (podľa synonymického slovníka). Slovo (pojem) etiky (podľa slovníka cudzích slov) je sústava noriem o mravnom, morálnom a spoločensky vhodnom správaní ľudí. Slovo (pojem) kódex (podľa slovníka cudzích slov) je súhrn mravných noriem zodpovedajúci spoločenskému poslaniu určitého druhu povolania, činnosti a pod. Z uvedeného vyplýva, že vydanie zásad sudcovskej etiky nepochybne znamená vydávanie princípov (základov) sústavy noriem o mravnom, morálnom a spoločensky vhodnom správaní sa sudcov, ktorí vykonávajú uvedenú ústavnú funkciu ako povolanie (čl. 145a ods.2 ústavy). Ak navrhované zásady obsahujú súhrn mravných noriem (pravidlá etického správania sa), ktoré zodpovedajú spoločenskému **poslaniu sudcovského povolania, ide o kódex a nie o zásadu (princíp, základ) sudcovskej etiky**. Navrhovaný čl. III zásad v samotnom názve uvádza, že ide o pravidlá etického správania sa sudcu. Je teda zrejme, že ide o súhrn mravných noriem, ktorý zodpovedá spoločenskému poslaniu sudcovského povolania, čím sú splnené kritériá kódexu a nie kritériá zásad (princípu). Kódex teda obsahuje v uvedených pravidlách súhrn mravných noriem (pravidiel) záväzných pre určitú oblasť právnej činnosti (pre výkon sudcovského povolania). Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejme, že pri dôslednom aplikovaní záväzného pravidla o aplikácii a **interpretácii normatívneho textu ústavného zákona je daná výslovne pre súdnu radu kompetencia schvaľovať výlučne zásady a nie schvaľovať etický kódex sudcov**. Ústavný text je dostatočne (náležite) zrejmy a preto nie je prípustné uplatniť extenzívny resp. reštriktívny výklad, ale výlučne doslovný výklad normatívneho textu. Zahrnutie navrhovaného čl. III o pravidlách etického správania sa sudcu do textu zásad sudcovskej etiky nie je preto možné považovať za postup súladný s ústavou (došlo by k rozhodnutiu mimo ústavnej kompetencie).

Ad 2/
Navrhovaný text čl. III je zároveň duplicitný. Upravuje totiž pravidlá etického správania sa sudcu, ktoré sú v celom rozsahu obsahovo zabezpečené úpravou čl. VI bod 2 Zásad, kde je uvedené „pri interpretácii a aplikácii zásad sa vychádza z textov týchto dokumentov, ktoré upravujú pravidlá etického správania sa sudcov“. Ide o dokumenty uvedené

		<p>pod písm. a/ - f/ v predmetnom záverečnom ustanovení.</p> <p>Pravidlá etického správania sa sudcov, ktoré sú uvedené v citovaných dokumentoch, z ktorých sa vychádza pri interpretácii a aplikácii zásad, sú obsahovo totožné (zhodné) s pravidlami etického správania sa uvedeného v predmetnom čl. III. Zásad.</p> <p>Sú preto splnené všetky podmienky o duplicitě (nadbytočnosti) navrhovaného čl. III.</p> <p>Navrhujeme preto, pri realizácii našej ústavnej kompetencii o spolupráci so súdnou radou pri vydávaní zásad sudcovskej etiky schváliť návrh zásad vypustením navrhovaného čl. III. o pravidlách etického správania sa sudcu.</p>
50	Sudcovská rada KS Prešov	Sudcovská rada KS Prešov nemá výhrady voči Zásadám sudcovskej etiky Konkrétna pripomienka - bod III sa javí ako protiústavný a duplicitný a preto sa sudcovská rada KS Prešov stotožňuje s pripomienkami sudcovskej rady KS Košice.
51	Sudcovská rada OS Košice I	Sudcovská rada Okresného súdu Košice I navrhuje schváliť Zásady sudcovskej etiky v zmysle návrhu, s vypustením navrhovaného čl. III o pravidlách etického správania sa sudcu.
52	OS Rožňava plénium sudcov	Plénium Okresného súdu Rožňava sa stotožňuje s pripomienkami Sudcovskej rady Krajského súdu v Košiciach a navrhuje Súdnej rade SR pri schvaľovaní „Zásad sudcovskej etiky“ vypustiť navrhovaný článok III. o pravidlách etického správania sa sudcu.
53	Sudcovská rada OS Spišská Nová Ves	Sudcovská rada OS Spišská Nová Ves dospela k záveru, že podporuje návrh, ktorý bol prijatý Sudcovskou radou Krajského súdu v Košiciach.
54	Sudcovská rada OS Trenčín	Sudcovská rada Okresného súdu Trenčín prerokovala Návrh zásad sudcovskej etiky s pripomienkou k bodu 13 pravidiel etického správania v znení: Navrhuje sa, aby bolo v danom bode špecifikované, či je alebo nie je etické poskytovať právny pohľad na veci aj svojim známym , nakoľko uvedené ustanovenie zväzda k tomu, že právny názor na určité veci (právne poradenstvo) by sa mohol poskytovať iba rodine. Teda, či v zmysle etických zásad by bolo neetické a porušením týchto zásad vyjadrenie právneho názoru, o ktorý požiada napríklad sused prípadne kamarát. Nazdávam sa, že uvedené za neetické nemožno považovať, naopak domnievam sa, že neetické by bolo odmietnutie pomoci, odmietnutie poskytnutia právneho názoru, ak to je v možnostiach sudcu Berie na vedomie individuálny návrh zásad sudcovskej etiky JUDr. Berthotyovej, PhD., ktorý považuje za pripomienky k základnému dokumentu zásad sudcovskej etiky vypracovaného Súdnou radou SR“.
55	OS Brezno plénium sudcov	Sudcovská rada, prerokovala návrhy Zásad sudcovskej etiky. Na zasadnutí nebolo prijaté jednoznačné stanovisko pléna ako rozhodovacieho orgánu, preto Vám dávam na vedomie jednotlivé pripomienky, resp. názory, ktoré zo strany sudcov odznali: <ul style="list-style-type: none"> • K rozsahu formulovaných zásad odznali názory, že vhodnejšie je stručné a jasné konštatovanie pravidiel, ako

sú formulované v návrhu Súdnej rady SR.

V dokumente JUDr. Bertothyovej sa po úvodných všeobecnejších formuláciách nachádza aj ich špecifikácia, ktorá ale skôr len opakuje iným spôsobom to, čo je už stanovené v predchádzajúcom texte a ako celok potom pôsobí nadbytočne a máťuco

- Zásadným je rozdiel v stanovení tretieho stupňa záruk dodržiavania zásad. Sudcovské samosprávy aj **etická komisia v sebe skrývajú určité nevýhody a sudcovia sa na zasadnutí nedokázali zhodnúť** v tom, ktorý z týchto navrhovaných modelov by bol vhodnejší.

Príklon je skôr k tým samosprávam, ale tiež nie je jasné, na akej úrovni by napr. mali mať sudcovské rady konkrétnu právomoc či funkciu, a to aj vo vzťahu k Súdnej rade SR, toto by bolo potrebné stanoviť buď v týchto zásadách, alebo v inom dokumente, ktorého vydaním by bola poverená Súdna rada SR

- V texte návrhov sa objavili formulácie, ktorými by sme si sami **pre seba stanovili neprijateľné požiadavky** resp. obmedzenia, napr.: *„Sudca musí mať vždy prehľad o súčasnom dianí v medzinárodnom práve, vrátane medzinárodných dohôd a iných právnych noriem upravujúcich ľudské práva.“*
Myslené to zrejme bolo najmä v oblastiach, ktoré sa priamo dotýkajú rozhodovania v konkrétnych veciach, ale tá **formulácia je generálna a nereálna.**

Podobne v otázke komunikácie s médiami má *sudca prejavovať ochotu a ohľaduplnosť*.

Inými zase zásady stanovujú niečo, pod čím si môže každý predstaviť niečo iné (nespreneverit' sa profesijnej cti, byť slušní, zdvorilí a taktní pri výkone funkcie aj iných verejných funkcií a činností – tu okrem vážnosti je na prekážku aj obmedzenie samotné, lebo z praxe vieme, že niekedy na účastníkov platí len striktné a strohé jednanie, pretože akýkoľvek prejav taktnosti sú schopní okamžite zneužiť – niekto potom môže označiť správanie sudcu za neslušné, iný zase za slušné ale formálne, problém je teda evidentne v subjektívnom vnímaní a vo vytváraní kritéria na nejasnom základe.

- Vznikla otázka, **aký je rozdiel medzi tlakom a nátlakom**, ktorý nesmie na sudcu vplývať, niektorí zo sudcov namietli, že je zbytočné druhú vetu (v čl. II návrhu JUDr. Bertothyovej) rozvíjať za čiarkou takým spôsobom, že sa vymenúvajú typy subjektov, ktoré nesmú na sudcu vplývať
- Problémom môže byť **aj správanie, ktoré síce je morálne, ale okoliu (najmä laickému) sa môže zdať nemorálne**. Objektívne zdanie nezaujatosti a nestrannosti, ktorým operuje v jednom zo svojich náleзов aj ÚS SR, je niekedy naozaj ťažké zachovať, ak sudca má zostať človekom neizolovaným od okolitého sveta. Určitá miera zdržanlivosti sa vyžaduje, ale aby konkrétny sudca nevyvolal čo i nevinnou aktivitou u okolia neprímerané a pomýlené súdy, je takmer nemožné.

Na porovnanie: ak „priemernému spotrebiteľovi“ prakticky nepriznávame spôsobilosť uzatvárať bežné

		<p>spotrebiteľské zmluvy, ako môžeme priznávať nejakú relevanciu jeho úsudku o tom, či sa mu sudca „zdá“ objektívny, nestranný a nezávislý. Pritom ide zväčša práve o bežných ľuďí, ktorí sudcov na verejnosti vnímajú a práve na nich má podľa hore uvedeného pravidla závisieť, či sa sudca správal tak, aby ani náhodou nevyvolal zdanie nemorálneho správania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Záverom jedna zo sudkýň poukázala na príspevok JUDr. Ličkovej z NS SR, uverejnený v denníku Pravda dňa 8.12.2015, kde boli vytknuté nedostatky navrhovaných zásad a bola vyslovená aj nevyhnutnosť vytvorenia aplikačnej časti zásad, v ktorej by bola databáza konkrétnych otázok z praxe a ich riešení
56	Sudcovská rada OS Nitra	<p>V čl. II. bod 2 navrhujem doplniť lojalitou k zákonom, aby sa to nechápalo, že k štátu či vláde (výklad slova lojalita). Účastníkom konania býva aj SR a navodzovalo by to zvýhodňovanie jednej strany priamo v zásadách</p> <p>V čl. III. bod 1 Navrhujem doplniť slovo objektívne. Znenie: Sudca je povinný rešpektovať a presadzovať nezávislosť, bezúhonnosť, morálnu integritu a nestrannosť súdnictva a vyhýbať sa nevhodnému správaniu či vystupovaniu vrátane takého, ktoré objektívne vzbudzuje dojem nevhodnosti.</p> <p>Pod pojmom morálka či morálna integrita je možné chápať všeobecne uznávaný pojem správania sa či vystupovania, dá sa vyložiť a odôvodniť. Ide o systém hodnôt spoločnosti prevažne všeobecne známy. Správanie vzbudzujúce dojem nevhodnosti je už mimo tohto vymedzenia a bolo by ľahké ho zneužiť.</p> <p>V čl. III. bod 10 navrhujem doplniť v. Znenie: ... ktoré by z objektívnych dôvodov neboli v súlade s požiadavkami na jeho nezávislosť...</p> <p>S poukazom na verziu návrhu zásad sudcovskej etiky Súdnou radou považujem tento samostatný návrh JUDr. Berthotyovej za menej prijateľný . Témam sa venuje o niečo viac, ale nie je to dotiahnuté a tak vznikajú nejasnosti až rozporné konštatovania. Uvádza nové povinnosti, ktoré nevychádzajú zo zákona ani z etických pravidiel.</p>
57	Sudcovská rada OS Michalovce	<p>Sudcovská rada Okresného súdu Michalovce na svojom zasadnutí 9.12.2015 prerokovala návrh zásad etického kódexu Súdnej rady SR a členky Súdnej rady JUDr. Berthotyovej s tým, že navrhuje Súdnej rade SR pri vypracovaní zásad sudcovskej etiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevziať články I. a II. z návrhu JUDr. Berthotyovej ako všeobecné zásady bez ich konkretizácie, - pričom výklad týchto zásad by prípadne upravoval etický kódex - následne prevziať články IV. až VI. z návrhu Súdnej rady SR.
58	OS Svidník plénum sudcov	<p>Pripomienky k predloženému zneniu návrhu:</p> <p>v bode 2 Preambuly v časti „...dôležitým faktorom pre <u>zvýšenie</u> dôvery v justičný systém...“ by sme navrhovali slovo „zvýšenie“ nahradiť slovným spojením, ktoré by neprezentovalo potrebu neustáleho zvyšovania dôvery ale skôr upevňovanie a stabilizáciu vysokej dôvery. Aj napriek tomu, že v súčasnosti je v médiách neustále prezentované to, že justícia požíva nízku dôveru verejnosti, podľa nášho názoru Zásady sudcovskej etiky by nemali byť dokumentom, ktorý by</p>

		<p>mal mať platnosť len určitý čas, resp. ktorý by malo byť potrebné novelizovať. Ak by napr. v budúcnosti došlo k zvýšeniu dôvery v justičný systém (resp. k prezentácii tejto dôvery, pretože o objektivite merateľnosti tejto kategórie je možné polemizovať), navrhované znenie by vždy a priori vzbudzovalo dojem o neustále nízkej úrovni dôvery.</p> <p>v článku II bod 2 Zásad navrhujeme prehodnotiť slovo „lojalita“.</p> <p>wikipédia (https://sk.wikipedia.org/wiki/Loj%C3%A1lnos%C5%A5) definuje slovo „lojalita“ ako: (často prehnaná) vernosť, oddanosť režimu, zriadeniu, vládnucej vrstve/osobe spoľahlivosť a znášanlivosť vo vzťahu k niekomu, vernosť kladnosť, nestrannosť; súhlasnosť</p> <p>slovník.sk (http://slovník.azet.sk/pravopis/slovník-sj/?q=lojalita) ju zasa definuje ako <i>kladný postoj k zriadeniu, k vláde, k zákonom, k hlave štátu a pod., lojálnosť: l. k zákonom, l. voči štátu</i></p> <p>Podľa nášho toto slovo môže vzbudzovať dojem priameho rozporu s nezávislosťou súdnej moci a sudcu ako takého a dojem podriadenosti sudcu či už iným zložkám štátnej moci alebo komukoľvek inému. Navrhujeme preto, aby v prípade zachovania pojmu „lojalita“ bolo presnejšie zadefinované, vo vzťahu k čomu má byť sudca pri výkone svojej funkcie lojálny.</p> <p>v článku III bod 5 navrhujeme medzi výpočet záujmov zaradiť aj slovo „mediálny“ resp. v správnom gramatickom tvare „mediálnymi“ a to z dôvodu zvýraznenia nezávislosti súdnej moci aj voči mediálnemu tlaku.</p> <p>v článku III bod 13 navrhujeme slovné spojenie „členovi svojej rodiny“ rozšíriť aj o pojem „blízkej osoby“, pričom považujeme za postačujúcu definíciu blízkej osoby v ustanovení § 116 Občianskeho zákonníka. Nepovažujeme za správne, ak by mal sudca porušiť etický kódex len preto, že poskytne právnu radu napr. svojmu snúbencovi/snúbenicu alebo druhovi/družke a to len preto, že by takúto radu mal poskytnúť pred uzavretím manželstva (keď ešte takáto osoba nie je členom jeho rodiny).</p> <p>Rozšíriť (nie nahradiť) tento pojem navrhujeme z dôvodu, že pojem blízka osoba nie je jednoznačne pojmom širším vo vzťahu k členovi rodiny (člen rodiny zahŕňa v sebe priamo širší okruh rodinných príslušníkov ako len príbuzného v priamom rade, súrodenca a manžela).</p>
Oslovené subjekty, ktoré sa priklonili k návrhu individuálne predloženému JUDr. Elenou Berthotyovou PhD		
59	Sudcovská rada Najvyššieho súdu SR	Sudcovská rada Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prerokovala návrhy Zásad sudcovskej etiky predložené Súdnou radou Slovenskej republiky a JUDr. Elenou Berthotyovou PhD, berie ich na vedomie a odporúča zohľadniť pripomienky JUDr. Viliama Dohňanského a členov sudcovskej rady, ktorými navrhujú doplniť Zásady sudcovskej etiky o špecifikáciu konkrétnych činností, ktoré sú považované za porušenie sudcovskej etiky tak, ako boli spracované v návrhu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD a zriadiť etickú komisiu.
60	Sudcovská rada Špec. trestný súd	Sudcovská rada ma poverila informovať Vás, že jej členovia vyjadrili súhlas s textom, ako je formulovaný v materiáli

		<p>spracovanom členkou Súdnej rady SR JUDr. Elenou Berthotyovou PhD.</p>
61	Sudcovská rada KS Trnava	<p>1. o d p o r ú ě a za základ vydaných zásad sudcovskej etiky vziať materiál, ktorý bol predložený ako druhý v poradí a to preto, že tento návrh je podrobnejší a znižuje riziko jeho rôznej interpretácie, ako aj preto, že vychádza z konceptu zriadenia osobitného orgánu (etickej komisie) povolaneho tieto zásady interpretovať a takto zabezpečiť ich jednotný výklad, čo pri zverení takéhoto oprávnenia všetkým sudcovským radám nebude možné,</p> <p>2. n a v r h u j e , aby do návrhu zásad, ktorý odporúča za základ konečného znenia, boli zapracované nasledovné pripomienky</p> <p>a) v článku II. zásada nezávislosti doplniť odkaz na ústavu, ústavné zákony a medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná,</p> <p>b) v článku III. bode 2.3 formuláciu „s prípadmi prijatými na prerokovanie" nahradiť formuláciou „s prípadmi prejednávateľnými a ešte právoplatne neskončenými"</p> <p>c) v bode 2.6 na konci vety doplniť: „s výnimkou bezodplatného poradenstva osobám sudcovi blízkym".</p> <p>Podľa čl. I § 4 ods. 4 vety prvej zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov sudcovskej rady (ktoré sú práve onými orgánmi sudcovskej samosprávy, predpokladanými vyššie citovaným článkom ústavy Slovenskej republiky -pozn. sudcovskej rady) poskytujú súdnej rade súčinnosť pri výkone jej pôsobnosti.</p> <p>Podpredseda sudcovskej rady v diskusii poukázal na to, že súdna rada pracovala prakticky s tromi materiálmi. Prvým bol návrh podrobnejších zásad, ktorý vypracovala JUDr. Berthotyová, druhým všeobecnejší návrh Združenia sudcov Slovenska a napokon tretím výstup Sudcovskej rady Krajského súdu v Košiciach. Za účelom spracovania konečného návrhu bola vytvorená komisia a podľa jeho vedomosti podpredseda súdnej rady JUDr. Ján Vanko vypracoval etické zásady, ktoré boli ako prvý z dnes prerokovaných materiálov rozoslané všetkým sudcovským radám.</p> <p>Na ostatnom zasadnutí súdnej rady ale vzniesla JUDr. Berthotyová námietky, pretože bola predsedníčkou komisie, ktorá mala vypracovať etické zásady, pri príprave materiálu určeného na rozoslanie sudcovským radám bola de facto obídená a ani sa o ňom v komisii nehlavovalo. Preto následne požiadala, aby súdna rada distribuovala aj ňou vypracovaný materiál. JUDr. Vanko tlmočil výhradu, že na to, aby to boli zásady, je materiál JUDr. Berthotyovej príliš podrobný, zároveň zaznel aj názor, že materiál, ktorý predkladá JUDr. Vanko, nie je veľmi odlišný od toho, ktorý máme dnes.</p> <p>Zásadným rozdielom medzi oboma materiálmi (okrem miery podrobnosti, ktorá je vyššia v prípade materiálu predloženého JUDr. Berthotyovou) je potom zriadenie etickej komisie, ako poradného orgánu súdnej rady, ktoré predpokladá materiál JUDr. Berthotyovej. Tá by mala prevziať úlohu výkladu etických pravidiel a zabezpečiť, aby tento výklad bol jednotný, kým naopak materiál zaslaný ako v poradí prvý so zriadením etickej komisie neuvažuje a zakotvuje</p>

prenechanie úlohy interpreta zásad všetkým sudcovským radám. To je podľa podpredsedu sudcovskej rady problematické práve preto, že výkladová prax takto nebude môcť byť jednotná, keď pri tom, koľko máme dnes sudcovských rád, sa dá veľmi ťažko očakávať, že dôjde k zjednoteniu.

Podpredseda sudcovskej rady zároveň členov sudcovskej rady informoval, že podľa jeho poznatkov i Sudcovská rada Krajského súdu v Bratislave prijala uznesenie, ktorým poukazuje už na svoju skoršiu požiadavku, aby kodifikované znenie etických zásad obsahovalo aj konkrétne interpretačné a aplikačné pravidlá, spôsobilé poslúžiť aj ako príručka pre sudcu a predložený návrh (Sudcovská rada Krajského súdu v Bratislave v čase zaobrania sa ňou problémom mala k dispozícii len ten prvý) sa javí čo do rozpracovania príliš strohým (z ktorého dôvodu ani nebolo zaujímané stanovisko k jednotlivým bodom takéhoto návrhu).

Z diskusie členov sudcovskej rady vzišiel prakticky jednomyselný názor, podľa ktorého je namieste najskôr sa dohodnúť na tom, ktorý z predložených materiálov sudcovská rada súdnej rade odporučí vziať za základ konečného znenia zásad a potom pripomienkovať len takýto materiál. Všetci členovia zhodne tlmočili názor, že sa prikláňajú k materiálu, ktorý bol sudcovskej rade predložený ako druhý, pretože je podrobnejší a precíznejší.

Podpredseda sudcovskej rady navrhol prijať uznesenie, ktorým Sudcovská rada Krajského súdu v Trnave odporúča vziať za základ prijatých zásad sudcovskej etiky materiál, ktorý bol predložený sudcovskej rade ako druhý v poradí a to preto, že tento návrh je podrobnejší a znižuje riziko jeho rôznej interpretácie, ako aj preto, že vychádza z konceptu zriadenia osobitného orgánu (etickej komisie), povolaného tieto zásady interpretovať a takto zabezpečiť jednotný výklad, čo pri zverení takéhoto oprávnenia všetkým sudcovským radám nebude možné.

JUDr. Spálová následne navrhla, aby sudcovská rada predložila i **pripomienky k materiálu, ktorý jej bol predložený ako druhý v poradí:**

Konkrétne navrhla v **článku II.** nazvanom zásady nezávislosti do konečného znenia **doplniť aj odkaz na ústavu, ústavné zákony a medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná**, nakoľko v návrhu je uvedené, že sudca sa riadi výlučne vnútorným presvedčením, platnými zákonmi a všeobecnými etickými zásadami, pričom nie je tu vyslovene uvedená aj ústava a ústavné zákony, teda všetky všeobecne platné právne predpisy vrátane relevantných medzinárodných zmlúv.

V prípade **článku III. bodu 2**, v časti pravidiel etického správania vyplývajúcich zo zásady nestrannosti aplikácie, **bod 2.3.** znejúci tak, že v súvislosti s prípadmi prijatými na prerokovanie, sudca nerobí žiadne verejné vyhlásenia, uviedla, že v podmienkach slovenského procesu prijímanie prípadov na prerokovanie nemáme a dáva na zváženie, či by tam nemohlo byť slovné spojenie „prejednáványmi vecami“. Podpredseda sudcovskej rady takúto pripomienku podporil a navrhol, že formulácia z návrhu by mala byť nahradená tak, aby konečné znenie hovorilo o súvislosti „**s prípadmi prejednáványmi** a ešte právoplatne neskončenými“.

Napokon JUDr. Spálová poukázala na to, že v **bode 2.6** tohto istého článku je uvedené, že sudca neposkytuje právne poradenstvo v právnych otázkach, tu je však toho názoru, že toto by malo platiť s výnimkou rodiny a osôb blízkych (nakoľko u takýchto osôb nemožno dosť dobre očakávať, aby ich sudca v prípade prosby o právnu radu odkazoval na

		advokátov).
62	Sudcovská rada OS Bratislava V	<p>Oficiálny návrh Zásad sudcovskej etiky považujeme za nedostatočný tak z hľadiska obsahového ako i formálneho, keď mnohé z načrtnutých etických pravidiel sú formulované neurčito a veľmi všeobecne, pričom neobsahuje ani mechanizmus na odstránenie prípadných diskrepancií vo výklade etických pravidiel.</p> <p>Vo všetkých uvedených ohľadoch a tiež z hľadiska využiteľnosti v praxi sa javí ako komplexnejší a prepracovanejší návrh, ktorý nám bol doručený dňa 02.12.2015 ako individuálny návrh JUDr. Berthotyovej, PhD., voči ktorému v prípade ak bude predložený na prerokovanie Súdnej rade Slovenskej republiky Sudcovská rada Okresného súdu Bratislava V nemá zásadné výhrady a pripomienky.</p>
Pripomienkujúci mimo sudcovských samospráv		
63	JUDr. Peter Straka	K časti III v bode 8 na konci pripojiť vetu: „Právo sudcu na verejné vyslovenie svojho názoru o veciach prejednávaných súdmi, ktoré sú právoplatne skončené, nie je dotknuté.“
64	JUDr. Peter Straka	<p>Pripomienky k návrhu JUDr. Berthotyovej</p> <p>Návrh sa zdá až nadmerne kauzisticky. Žiadny predpis nepostihne všetky rozmanitosti života a tak mám obavu, že pri úprimnej snahe o reguláciu maximálne možného správania sa sudcu sa buď na niečo zabudne alebo nadmerne okliešti. Napríklad v bode 2.5 mám ako sudca rešpektovať zdá sa, že bezvýhradne vzdanie sa práva. Čo ak spotrebiteľ z nevedomosti sa bude vzdávať práv. Máme tu prípady, že na chodbe pred pojednávaním právnicki najmä z finančných firiem zastrašujú spotrebiteľov a tí sa z nevedomosti a strachu vzdávajú práv. Toto budem musieť rešpektovať absolútne po prijatí kódexu?</p> <p>Alebo v bode 7.2 nebudem môcť zverejňovať žiadne údaje o účastníkoch konania. Ale ja by som chcel rád zverejňovať obchodné mená nečestných firiem po právoplatnosti veci a robiť tlačovky, aby tak ako spomínal pán profesor Klučka sme sa ukázali v pozitívnom svetle a vysvetľovali naše rozsudky. Už mám dokonca harmonogram tlačoviek a obávam sa, že návrh zásad (v prílohe) mi v tom bráni. Chceme tiež tlačovky o podnetoch na odňatie licencií a navrhnuté veci o neustrannosti ako keby nás blokovali.</p> <p>Gramaticky len jednu chybu som našiel v bode III.2 namiesto „m“ asi „v“ (účastníkov). Ak sa však odstránia problémové veci, ktoré nás blokujú najmä v tlačových konferenciách, tak sa mi to celkom pozdáva.</p> <p>Predbežne som však za stručnejší návrh, ktorý mi došiel dňa 20.11.2015 od doktora Vanka.</p>
65	JUDr. Ján Havlat	K časti III v bode 8 na konci pripojiť vetu: „Právo sudcu na verejné vyslovenie svojho názoru o veciach prejednávaných súdmi, ktoré sú právoplatne skončené, nie je dotknuté.“
66	JUDr. Bystrianska	Predložený kompletný vlastný materiál „Zásady .....“ s farebne vyznačenými navrhnutými zmenami do predloženého návrhu na pripomienkovanie.

67	JUDr. Berthotyová	Predložený vlastný materiál
68	JUDr. Richard Bureš, sudca OS Kežmarok	<p>Najprv by sa malo ustanoviť, či pôjde o pravidlá len pre sudcov všeobecných súdov, prípadne či sa to bude nejakým dotýkať aj prísediach.</p> <p>Navrhujem, zatiaľ iba z formálneho hľadiska, aby súčasťou Etického kódexu sudcov boli jednotlivé katalógy pravidiel etického správania sa sudcov povolaných na výkon funkcií v zmysle zákona, resp. v čase, keď funkciu sudcu z rôznych dôvodov nevykonávajú.</p> <p>Myslím si, že okrem pravidiel, ktoré sa budú vzťahovať na všetkých sudcov, bude potrebné vytvoriť aj iné, prísnejšie a adresnejšie jednotlivé pravidlá pre funkcionárov všeobecných súdov, teda predsedov, podpredsedov súdov, predsedov kolégií, grémií, ale aj sudcovských rád, predsedov pléna, aj na čas po výkone funkcie sudcov zvolených a menovaných do Súdnej rady Slovenskej republiky sudcov, ktorí sú dočasne pridelení na výkon funkcie sudcu alebo na výkon predsedu súdu, sudcovia vo výkone stáží, a po výkone týchto funkcií sudcov, ktorí majú prerušený výkon funkcie zo všetkých zákonných dôvodov, sudcov, ktorí majú dočasne pozastavený výkon funkcie, sudcov poverených plnením úloh v orgáne Európskej únie, sudcov, členov komisií na výber sudcov, just. čakatel'ov a predsedov súdov, sudcov, členov disciplinárnych senátov sudcov, ktorí sú vo výkone funkcie ministra, resp. štátneho tajomníka, a po výkone týchto funkcií</p>